

IEA CCC (Clean Coal Centre) Konferencia

(Cagliari, 2017. május 9-11.)

Az IEA CCC nem része az IEA-nak, de általa akkreditálva van. Tagjai elsősorban OECD államok és egy sor magáncég a fejlődő világból.

A mostani konferencián 255 küldött vett részt 29 országból. 3 párhuzamos szekcióban 117 előadás került megtartásra a szén előkészítéséről kezdve a különböző erőműi megoldásokról a füstgáz tisztítási eljárásokról, a földalatti elgázosításról, a szén komplex hasznosításáról a szén szociális elfogadottságáról. 4 átfogó előadó foglalkozott az európai, az USA és az indiai hozzáállásról, külön előadás foglalkozott a török és lengyel elképzelésekről. A legfontosabb kerekasztal beszélgetés az energia trilemmát taglalta (megfizethető, biztonságos ellátás a környezetvédelmi szempontoknak megfelelően).

Egy másik kerekasztal a CCS kérdését járta körül. A konferencia az erőműi megoldások irányában volt hangsúlyos, bár az egyéb szénhasznosítási lehetőségek is terítékre kerültek.

Az előadásokon kívül több mint 250 poszter mutatta be a területen elért eredményeket, megoldási lehetőségeket.

A konferencia keretében megszervezték egy régi, 1964-ben felhagyott szénbánya területén kialakított szénbányászati bemutatót, a Sotacarbo kutatóközpont, valamint az ENEL 350 MW-os Portovesme CFB egységének meglátogatását, ami jelenleg szénrel és biomasszával üzemel. A helyi külféjtés 2018-ra teljesen bezár. 2015-ig a helyi szén eltüzelése dominált, de a 6% kéntartalom miatt abba kellett hagyni.

Az előadásokból kiderült, hogy kizárólag az EU gondolkodik a CO₂ kibocsátás csökkentésének elsődleges fontosságában. A kerekasztal-beszélgetésekbe bevontak környezetvédőt, valamint meghatározó angol publicistát is, akik ebben a szellemben nyilatkoztak.

Jól láthatóak voltak az ezen álláspont melletti érvek:

Az IEA képviselője beszélt a megújuló kapacitások növekedéséről világszerte, és arról, hogy mostanában több megújuló kapacitás létesül, mint fosszilis alapú. Ezen megújuló kapacitások tényleges kihasználtságáról egy másik előadásból kaphattunk képet (15% alatt).

Bemutatásra került a német energiafordulat ütemterve is, aminek a végén a földgáz még jelentős helyet kap. Az energia trilemma kerekasztal-beszélgetésen feltett kérdésre, miszerint a CO₂ kérdése globális veszély-e?, Mivel az IPCC számítása lokális, visszaigazolást nyert, hogy az energiafordulat nem a globális gondolon alapul. A német energiafordulat másik fontos eleme a CCS, a széndioxid leválasztása és földalatti eltárolása a lakossági ellenállás miatt még messze van az engedélyezéstől.

A német IEC intézet képviselője a szén körkörös használatára, a szén anyagában való hasznosítására hívta fel a figyelmet és arra, hogy ennek elfogadottságára erős média jelenléte van szükség.

Feltűnő volt, hogy a szénbányászat és feldolgozó ipar mennyire nem gyűjtötte össze érveit a jelenleg Európában túlhajtott megújuló rendszerekkel kapcsolatban. Pl. hiába 5-6 -szoros vagy ennél is magasabb a megújuló áram ára, elsőbbséget élvez átvételük, de a szolgáltatás

nem tartalmazza a tárolás költségeit, ami a VGB adatai szerint 300-1000 Euró/kW beruházást igényelnének.

A CCS megoldatlanságát és az életciklus (akkor kedvezőbb a földgáz kibocsátása, ha a szénbányához közel esik, ha messziről jön, akkor lényegesen meghaladhatja a teljes kibocsátás a szén kibocsátási értékét) kérdéseit már említettem. A megújuló energiákhoz való alkalmazkodást rugalmas szénerőművi koncepciókkal is elő kívánják segíteni. Németországban eddig a barnaszenes erőművek teljes kapacitáson működtek, és csak az import feketeszénnel működő erőműveket szabályozták vissza, de hamarosan a barnaszenes erőműveknek is fel kell erre készülniük.

A lengyelek egyértelműen folytatják a szénre való támaszkodást, sok szenes erőművet építenek, egyre nagyobb határfokkal és alacsonyabb kibocsátási értékekkel. A csehek lényeges csökkentést terveznek. Törökország felfuttatja mind a hazai lignit, mind a feketeszén használatát. Görögországról csak mellékesen esett szó, mivel ott sem csökken a széntől való függés.

Egyértelmű India elkötelezettsége a szén fokozott energiaipari használata mellett. Kína egyre korszerűbb technológiákat fejleszt ki az erőművi kibocsátások csökkentésére, és jelentősen növeli a megújuló energiatermelést is. Egyre jelentősebb a szén vegyipari alapanyagként való hasznosítása, azonban a mostani olajárak mellett a jelenleg alkalmazott technológiák többsége nem gazdaságos.

Az USA képviselői nem foglaltak állást a CO₂ kérdésében egyik oldalon sem, de magánbeszélgetésben elmondták: nem hisznek az ember által okozott felmelegedésben. A körkörös szénhasználat lehetőségeit a Wyoming-i egyetem előadója az IEC intézet előadójánál konkrétan részletezte.

A ritka földfémek kivonási lehetőségeiről is elhangzottak elképzelések. A bemutatásra került, hogy a száraz szénelőkészítés a korábbi 6 mm-es alsó határról 1 mm-re mozdult el.

Összeállította: Kalmár István, Mecseki Bányászati Klaszter, 2017. május 13.